

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMEVANJU IZMEĐU MINISTARSTVA SPOLJNIH POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE I MINISTARSTVA SPOLJNIH POSLOVA I MEĐUNARODNE SARADNJE REPUBLIKE ITALIJE O ZAPOŠLJAVANJU ČLANOVA PORODICA DIPLOMATSKOG, KONZULARNOG I ADMINISTRATIVNO – TEHNIČKOG OSOBLJA

Član 1.

Potvrđuje se Memorandum o razumevanju između Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije i Ministarstva spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije o zapošljavanju članova porodica diplomatskog, konzularnog i administrativno – tehničkog osoblja, potpisan u Rimu, 1. aprila 2021. godine, u originalu na srpskom i italijanskom jeziku.

Član 2.

Tekst Memoranduma u originalu na srpskom jeziku glasi:

**MEMORANDUM O RAZUMEVANJU IZMEĐU MINISTARSTVA
SPOLJNIH POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE I MINISTARSTVA
SPOLJNIH POSLOVA I MEĐUNARODNE SARADNJE REPUBLIKE
ITALIJE O ZAPOŠLJAVANJU ČLANOVA PORODICA
DIPLOMATSKOG, KONZULARNOG I ADMINISTRATIVNO-
TEHNIČKOG OSOBLJA**

Ministarstvo spoljnih poslova Republike Srbije i Ministarstvo spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije, u daljem tekstu „Strane“,

u želji da potpišu Memorandum o razumevanju u cilju olakšavanja zapošljavanja članova porodica diplomatskog, konzularnog i administrativno - tehničkog osoblja diplomatskih i konzularnih misija zemlje pošiljaoca na teritoriji zemlje prijema,

sporazumele su se o sledećem:

Član 1

Predmet

1. Strane će primenjivati princip reciprociteta u izdavanju dozvola za obavljanje radne delatnosti za članove porodica diplomatskog, konzularnog i administrativno-tehničkog osoblja diplomatskih i konzularnih misija zemlje pošiljaoca na teritoriji zemlje prijema, uz poštovanje zakona i propisa Republike Srbije i Republike Italije, kao i normi međunarodnog prava koje su na snazi i kada je reč o italijanskoj strani, obaveza koje proizilaze iz članstva Italije u Evropskoj Uniji.

Član 2

Oblast primene

1. Članovima porodice koji su notifikovani kao članovi porodice koji žive u istom domaćinstvu sa diplomatskim, konzularnim ili administrativno-tehničkim službenikom diplomatskih i konzularnih misija biće dozvoljeno da obavljaju samostalnu radnu delatnost ili da se zaposle kod poslodavca na teritoriji zemlje prijema, u skladu sa odredbama ovog memoranduma o razumevanju, a na osnovu principa reciprociteta, ograničeno na period u kome ispunjavaju uslov da su članovi porodice u smislu člana 37, stavovi 1 i 2, Konvencije o diplomatskim odnosima, potpisane u Beču, 18. aprila 1961. godine, člana 46 Konvencije o konzularnim odnosima, potpisane u Beču, 24. aprila 1963. godine.

2. Ova privilegija se neće primenjivati na članove porodica lokalno zaposlenog osoblja diplomatskih i konzularnih misija.

Član 3

Procedura dobijanja dozvole

1. Diplomatska misija zemlje pošiljaoca notifikovaće verbalnom notom Diplomatskom protokolu Ministarstva spoljnih poslova zemlje prijema, ime člana porodice koji je primio ponudu za posao koju namerava da prihvati, uključujući i kratak opis navedene delatnosti.

2. Nakon provere da su ispunjene odredbe navedene u ovom memorandumu o razumevanju, Diplomatski protokol Ministarstva spoljnih poslova zemlje prijema potvrdiće prijem gore navedene verbalne note, istovremeno šaljući obaveštenje o saglasnosti za otpočinjanje postupka zasnivanja radnog odnosa. U tom slučaju, član porodice zadržava ličnu kartu izdatu od strane Diplomatskog protokola Ministarstva spoljnih poslova zemlje prijema.

3. U slučaju da član porodice želi da započne novu radnu delatnost ili da obnovi ranije okončanu radnu delatnost kojom je prestao da se bavi, diplomatska misija će izvršiti novu notifikaciju u smislu tačke 1.

Član 4

Primena lokalnih zakonskih propisa

1. Članovi porodice koji su dobili dozvolu za početak radne delatnosti biće podvrgnuti važećim propisima zemlje prijema u vezi sa pitanjima koja proizilaze iz te delatnosti u oblasti oporezivanja, socijalne sigurnosti i radnih odnosa. Neće postojati ograničenja u pogledu prirode ili tipa delatnosti, osim ustavnih i ograničenja koja proizilaze iz pravnog poretka zemlje prijema.

2. Za radne i profesionalne delatnosti za koje se traže posebne kvalifikacije, član porodice će se pridržavati propisa koji regulišu obavljanje takvih delatnosti u zemlji prijema.

3. Ovaj memorandum o razumevanju ne podrazumeva priznavanje stručnih kvalifikacija niti školskih diploma između dve države.

4. U pogledu pitanja koja se odnose na ovaj član, primenjuju se zakoni i propisi Republike Srbije i Republike Italije, kao i bilateralni i multilateralni sporazumi koji su na snazi između dve države.

Član 5

Imunitet

1. Ukoliko članovi porodice koji obavljaju radne delatnosti u skladu sa ovim memorandumom uživaju imunitet u okviru jurisdikcije zemlje prijema u skladu sa Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima, Bečkom konvencijom o konzularnim odnosima ili drugim međunarodnim sporazumom, članovi porodice neće uživati imunitet od građansko-pravne i upravne jurisdikcije, niti od izvršenja građansko-pravnih i upravnih presuda ili odluka za dela počinjena prilikom obavljanja gore navedenih radnih delatnosti.

Član 6

Ograničenja za izdavanje dozvole

1. Dozvola za obavljanje delatnosti u zemlji prijema ističe onog trenutka kada korisniku prestane status člana porodice i biće izdata na period koji ne može biti duži od trajanja misije diplomatskog, konzularnog ili administrativno-tehničkog člana osoblja diplomatskih i konzularnih misija.

2. Dozvola će biti izdata ukoliko obavljanje delatnosti nije uslovljeno državljanstvom zemlje prijema. Dozvola se neće odobriti licima koja su nezakonito radila u zemlji prijema ili su prekršila zakone ili propise iz oblasti poreskog sistema i socijalne sigurnosti. Dozvola takođe može biti uskraćena iz razloga koji se tiču nacionalne bezbednosti.

Član 7

Troškovi

1. Strane će sprovoditi aktivnosti predviđene Memorandumom o razumevanju u okvirima sopstvenih finansijskih sredstava bez dodatnih troškova po redovan budžet Republike Srbije i Republike Italije.

Član 8**Razlike u tumačenju**

1. Sve razlike u tumačenju ili primeni ovog memoranduma o razumevanju rešavaće se u prijateljskom duhu putem neposrednih konsultacija i pregovora između strana.

Član 9**Stupanje na snagu, izmene i trajanje**

1. Ovaj memorandum o razumevanju stupa na snagu (30) trideset dana od datuma prijema poslednje diplomatske note kojom se potvrđuje da su ispunjene neophodne unutrašnje procedure za stupanje na snagu ovog memoranduma.
2. Strane mogu izmeniti ovaj memorandum o razumevanju pisanim putem zajedničkim dogovorom.
3. Ovaj memorandum o razumevanju se zaključuje na neodređeno vreme. Svaka strana može u svakom trenutku drugoj strani uručiti pisanim putem svoju nameru o raskidu, posebno u slučaju promene unutrašnjih pravnih normi, tri meseca (90 dana) pre predviđenog datuma prestanka važenja.

Potpisano u Rimu, 1. aprila 2021. godine, u dva originalna primerka, svaki na srpskom i italijanskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako verodostojna.

ZA MINISTARSTVO SPOLJNIH
POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE

ZA MINISTARSTVO SPOLJNIH
POSLOVA I MEĐUNARODNE
SARADNJE REPUBLIKE ITALIJE

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumevanju između Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije i Ministarstva spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije o zapošljavanju članova porodica diplomatskog, konzularnog i administrativno - tehničkog osoblja, sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE ZAKONA

Oblast zapošljavanja članova porodica diplomatskog i drugog osoblja diplomatsko - konzularnih predstavništava dve zemlje do sada nije bila pravno regulisana. S obzirom da je postojao obostrani interes za regulisanje ovog pitanja, nakon višegodišnjih pregovora 1. aprila 2021. godine, u Rimu, potpisan je Memorandum o razumevanju između Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije i Ministarstva spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije o zapošljavanju članova porodica diplomatskog, konzularnog i administrativno - tehničkog osoblja. Memorandumom se, na recipročnoj osnovi, reguliše zapošljavanje uz naknadu članova porodica članova diplomatsko - konzularnih predstavništava.

Postupak zapošljavanja članova porodice službenika države odašiljanja pokreće se tako što diplomatsko-konzularno predstavništvo podnosi zvaničan zahtev za obavljanje plaćene delatnosti Protokolu Ministarstva spoljnih poslova države prijema, koji nakon što utvrdi da ne postoje smetnje, u smislu ispunjenosti uslova predviđenih ovim memorandumom, kao i važećeg zakonodavstva države prijema, obaveštava diplomatsko-konzularno predstavništvo države odašiljanja, preko Protokola Ministarstva spoljnih poslova države prijema, o odluci donetoj u vezi sa zahtevom za obavljanje plaćene delatnosti.

U slučaju da izdržavani član porodice uživa imunitet od građanske i upravne jurisdikcije države prijema, ovaj imunitet se ne primenjuje u slučaju činjenja ili propusta ostvarenih za vreme obavljanja plaćene delatnosti. U takvim slučajevima, država odašiljanja će se odreći i od imuniteta radi izvršenja bilo koje odluke suda protiv člana porodice.

U pogledu imuniteta od krivičnog sudstva, država koja akredituje će se odreći i od ovog imuniteta za izdržavanog člana porodice u vezi sa bilo kojim delom ili propustom koji proizilazi iz plaćene delatnosti, osim u posebnim slučajevima kada država odašiljanja smatra da bi takvo odricanje bilo u suprotnosti sa njenim interesima.

Dozvola za bavljenje plaćenim poslom u skladu sa ovim memorandumom, prestaće da važi odmah nakon što korisniku tog ovlašćenja prestane status izdržavanog lica, datumom prestanka ugovornih obaveza ili, u svakom slučaju, kada se završi služba lica koje izdržava tog člana porodice.

Lica koja bi se zaposlila na osnovu ovog memoranduma potpadala bi pod režim socijalnog osiguranja zemlje prijema u vezi sa svim pitanjima koja se tiču njihovog zaposlenja u toj državi. Ona bi, takođe, bila u obavezi da u državi prijema plaćaju sve poreze na prihod ostvaren po osnovu posla koji obavljaju u skladu sa ovim memorandumom.

Poslednjih godina je postala uobičajena međunarodnopravna praksa zaključivanja bilateralnih međunarodnih ugovora kojima se na recipročnoj osnovi reguliše zapošljavanje članova porodice zaposlenih u diplomatsko - konzularnim predstavništvima ili misijama pri međunarodnim vladinim organizacijama. Druga svrha ovih međunarodnih ugovora je da se pomenutom krugu lica ograniče privilegije i imuniteti kada su u pitanju aktivnosti vezane za obavljanje plaćenih delatnosti, koji bi im inače pripadali prema bečkim konvencijama o diplomatskim i konzularnim odnosima.

U savremenim uslovima života sve je češća pojava da u mnogim zemljama supružnici odbijaju da napuste svoj posao da bi pratili u inostranstvo bračnog ili vanbračnog partnera koji je član osoblja diplomatsko - konzularnog predstavništva ili misije pri međunarodnim vladinim organizacijama. Ova činjenica navela je mnoge države, odnosno njihova ministarstva spoljnih poslova, da pronađu pravni način da reše ovaj problem. Osnovni cilj je očuvanje normalnog porodičnog života diplomatsko - konzularnih predstavnika i držanje porodice na okupu, uz zadovoljenje profesionalnih i ekonomskih preduslova za funkcionisanja tih porodica. Efekti rada diplomatsko - konzularnih predstavnika u slučaju razdvojenih porodica nesumnjivo su manji od efekata rada onih diplomatsko - konzularnih predstavnika koji rade u okruženju svojih porodica koje se nalaze sa njim u državi službovanja.

Imajući u vidu ugovoreni obim privilegija i imuniteta potrebno je da ovaj memorandum bude potvrđen u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Potvrđivanjem Memoranduma omogućuje se njegovo stupanje na snagu, kako je predviđeno članom 9. Memoranduma.

III. PROCENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje Zakona o potvrđivanju Memoranduma o razumevanju između Ministarstva spoljnih poslova Republike Srbije i Ministarstva spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije o zapošljavanju članova porodica diplomatskog, konzularnog i administrativno - tehničkog osoblja nije potrebno obezbeđivanje sredstava u budžetu Republike Srbije.